Fokus

Daniel lyckades ta sig ur missbruk och kriminalitet

2 dec 2022 07:00
Uppd.: 2 dec 2022 09:22

Gabriella Mait



Daniel då och nu.

Bulletin har intervjuat Daniel Sundvall, en tidigare drogmissbrukare som var tungt kriminell i 16 år. Nu har han varit drogfri i sex år och hållit sig borta från den kriminella världen. Han berättar om sin resa och lärdomarna från det mörka liv han levde.

Daniel Sundvall är 36 år och en före detta drogmissbrukare och kriminell. Han var en aktiv drogmissbrukare i 16 år och även kriminell under merparten av tiden. Han sålde stora mängder droger, var involverad med vapen och gängkriminalitet.

Till skillnad från många som söker sig till den världen kommer inte Daniel från en stökig bakgrund eller dysfunktionell familj. Uppväxten såg helt vanlig ut. Han växte upp i en typisk kärnfamilj med mamma, pappa och en syster. Det fanns inga drogproblem eller psykisk ohälsa i familjen. Ändå hamnade Daniel i ett tungt missbruk såväl som tung i kriminalitet:

– Det började tidigt. Jag var 13 år när jag började dricka alkohol och 14 år när jag började med droger, vilket var cannabis. Jag började med tyngre droger som kokain och amfetamin när jag var 15 och då var det kört för mig, säger Daniel.

– Det är skitsnack att man inte kan bli beroende av en drog efter första gången. Du vet aldrig hur du kommer reagera själv, känslan som drogen ger dig är beroendeframkallande och det kan vara efter bara en gång.

Daniel drogs till missbrukandet på grund av nyfikenhet, spänning och kicken som det medförde. Framför allt fick drogerna honom att känna att han hade ett syfte. Han hade tidigare dålig självkänsla, men med drogerna kände han sig bäst, smartast, snyggast och självkänslan blev stor.

I 15-årsåldern började han med tyngre droger och begå brott. Första gången togs han fast för olovlig körning och i 16-årsåldern dömdes han för brott mot knivlagen. Med åren och det ökade drogmissbruket blev även brotten grövre.

Aktiv i olika grupper

Han var också kriminell på ett annat sätt. Han var aktiv i Antifascistisk Aktion (AFA), som många gånger drabbat samman med extremhögern i tuffa slagsmål. Han var fotbollshuligan för Gais, trots att han inte var intresserad av fotboll. Dessutom var han med i mc-gäng.

– Jag ville bara slåss. Det spelade ingen roll om det var oskyldiga människor, jag brydde mig inte. Jag fick en kick av att slåss och det spelade ingen roll vilket syftet var.

Enligt Daniel handlade mycket om att han aldrig var bra på något under sin uppväxt. Han var inte bra i skolan eller i hockey, som han spelade vid sidan av. Men något han alltid hade varit bra på var att slåss. Det gav honom ett värde att vara den som aldrig blev slagen, utan slog.

– Jag ville bara synas och höras. Jag sökte olika grupperingar och man sökte en koppling, en tillhörighet. När man går 10–20 personer i grupp så är det en annorlunda känsla. Det är en maktkänsla, man känner att ingen kan komma åt en, man kan slå vem man vill och man ska alltid pusha gränsen.

På frågan om vilka som varit hans värsta sammandrabbningar svarar han fotbollsfighter. En gång var de en grupp på 20 som drabbade samman med en lika stor grupp och polisen fick

På frågan om vilka som varit hans värsta sammandrabbningar svarar han fotbollsfighter. En gång var de en grupp på 20 som drabbade samman med en lika stor grupp och polisen fick kallas till platsen. Det var både piketbussar, hundar och helikopter.

En annan gång var det ett slagsmål när han var nära på att sätta en yxa i en kille. Daniel hade fått nog av killen och hade med sig en yxa till en hemmafest. Han försökte hugga honom vid ryggen nära huvudet, men stoppades av sina tre vänner.

– Jag försökte hävda mig och göra mig ett namn. Jag hade kunnat åka fast för mord alternativt dråp. Som tur var kom mina tre vänner till mig och hoppade på mig samt tog yxan. När mina vänner tog yxan ifrån mig, slog jag istället ner killen, berättar Daniel.

Utöver hans ökade kriminalitet fortsatte drogmissbruket. Det blev bara tyngre och tyngre droger. Han slutade känna effekten och då blev missbruket allt större. Vid ett tillfälle åkte han fast för 1,5 kilo hasch, 500 Bensodiazepin och vapenbrott. För detta skulle han fått 2 års fängelse, men istället fick han 1,5 år kontraktsvård.

Vägen tillbaka

Missbruket av droger och slagsmålen höll på fram till 30-årsåldern. En dag fick Daniel nog. Han satt i sin lägenhet i Lidköping en tidig morgon med amfetamin och andra droger, men inget gav effekt. Han mådde väldigt dåligt och ville bara att allt skulle sluta:

– Jag mådde väldigt dåligt och de tunga drogerna gav ingen effekt. Jag ville göra vad som helst för att sluta med drogerna. Så jag sökte till Socialtjänsten i Lidköping och fick gå 12-stegsbehandling och där kom min vändning.

Sedan den dagen för sex år sedan har Daniel varit drogfri och är idag helt fri från sitt missbruk. Han poängterar dock att det är ett livslångt arbete och att man måste behandlas hela livet. Det krävs aktiva beslut varje dag att motstå den inre rösten som lockar en till annat, för att inte hamna på samma plats igen.

I samma veva som han sluta med sitt drogmissbruk, slutade även Daniel att hänga i kriminella kretsar och började ta steg mot ett normalt liv. Han beskriver det som en resa till att hitta sin egen identitet. Allt han vetat sedan 14-årsåldern är droger och kriminalitet. Det har varit en resa som inte varit lätt.

– Det jobbigaste för mig var att komma tillbaka till min identiet. Vem är jag egentligen? Jag formade ju en identitet som en kriminell missbrukare vid 14-årsåldern, som levde kvar i mig i cirka 16 år. Det var jobbigt att vistas i normala sammanhang, jag visste inte hur man skulle bete sig, säger Daniel.

– Det har inte varit lätt, men idag jobbar jag med människor som varit i min sits. Jag föreläser mycket om kriminalitet, drogmissbruk och psykisk ohälsa. Jag försöker belysa ämnet och jag försöker hjälpa så många jag kan med att ta sig ur den onda cirkeln. Hittills har jag hjälp hundratals personer med drogmissbruk att våga ta hjälp.

Det är många som inte förstår att vara beroende är att vara sjuk. De är inte så lätt som att bara ta sig i kragen och sluta:

– Det är inte så lätt, har man inte ett beroende själv kommer man aldrig förstå hur det är eller känns. De är sjuka och kan ibland inte själva ta tag i det. Många vill sluta, men kan inte. De behöver hjälp, men personer som missbrukare måste också våga söka hjälp. För utomstående är det viktigt att ge dessa människor en ärlig chans och förstå att det inte är ett enkelt beslut eller en lätt process, avslutar Daniel.

Gabriella Mait

Statsvetare med inriktning på krishantering och säkerhet. Insatt i Mellanösternpolitik och svensk samt spansk utrikespolitik. Tips mottages via gabriella@bulletin.nu.